

Utbildningsinspektion i Celsiusskolan F-6

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

1. Normer och värden
2. Kunskaper
3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete
6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde. Rapporten ger således inte en heltäckande beskrivning av all pågående utbildningsverksamhet inom enheten vid den aktuella tidpunkten.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter liksom jämförelser med jämförbara verksamheter är också betydelsefulla vid bedömningarna och för slutsatserna med krav på åtgärder och förbättringar. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl.

Beskrivning av Celsiusskolan F-6

Skolform	Antal elever/barn	Skolform	Antal elever/barn
Förskoleklass:	21	Fritidshem:	23
Grundskola:	113		

Celsiusskolan F-6 är belägen i tätorten Edsbyn i västra Hälsingland. Flertalet elever bor inom skolans närområde, sju elever får skolskjuts.

Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklass, särskola samt årskurs 1–6. I anslutning till skolan finns ett fritidshem som också ingår i inspektionen.

Skolans elever är uppdelade i klasser och det finns en klass i varje årskurs. Den pedagogiska personalen bildar ett gemensamt arbetslag.

Skolans huvudbyggnad uppfördes 1968. Viss del av undervisningen äger rum i lokaler som disponeras av den närliggande Celsiusskolan 7–9. Fritidshemmets lokaler inryms i skolans undervisningslokaler.

Personalen i förskoleklassen och grundskolan vid Celsiusskolan F-6 består av drygt 10 lärartjänster, vilket motsvarar 8,00 lärare per 100 elever avseende grundskolan. Fritidshemmet har sammanlagt två heltidstjänster fördelade på tre personer.

Genomförandet av inspektionen i Celsiusskolan F-6

Skolverket sände den 13 juni 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheterna skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektionsteamet med ansvar för inspektionen av Celsiusskolan F-6 har bestått av undervisningsrådet Tomas Johansson samt experten Marie Lalér. Besök i Celsiusskolan F-6 inleddes den 7 oktober 2003 och avslutades samma dag.

Inspektionsteamet med ansvar för inspektionen av fritidshemmet Svanen vid Celsiusskolan F-6 har bestått av undervisningsråden Susanne Sjögren samt Per-Olof Artberg. Besök vid fritidshemmet gjordes den 21 oktober 2003 och avslutades samma dag.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering till kommunen av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen, Celsiusskolan F-6 samt fritidshemmet Svanen, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöken. Rapporten grundar sig

också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem etc.

I Celsiusskolan F-6 och vid fritidshemmet Svanen genomfördes formella intervjuer med rektor, lärare, föräldrar samt elever/barn. Lektioner i samtliga årskurser besöktes samt även fritidshemmet. Under besöket fördes också samtal med övrig personal.

Bedömning

Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanernas mål framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. I läroplanerna anges också att barn och elever skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön samt få ett reellt inflytande över utformningen av utbildningen. På samma värdegrund vilar verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet med skolans värdegrund och läroplanernas mål att sträva mot.

Vid Celsiusskolan F-6 fick inspektörerna intrycket att det allmänt råder ett gott klimat bland elever och personal. Inspektörerna upplevde också att eleverna är öppna och hjälpsamma. Inget klotter eller annan skadegörelse observerades.

Skolan arbetar aktivt med frågor om normer och värden. Man försöker på olika sätt skapa en medvetenhet om dessa frågor såväl i skolan som i fritidshemsverksamheten. Föräldrarna uppger att eleverna känner sig trygga i skolan, vilket också bekräftas av barnen/eleverna.

Det finns gemensamma ordningsregler i varje klass som eleverna varit med om att arbeta fram. Om en elev bryter mot dessa blir denne i första hand tillagd av lärarna. Eleverna har också bestämt att den elev som felat kan få som straff att missa något roligt moment. Det kan exempelvis innebära att man får sitta i klassrummet en enstaka timme och arbeta med annat istället för att delta i slöjdundervisningen. Alternativt får eleven stanna i skolan när de andra i klassen åker på utflykt.

Eleverna lär sig att i takt med stigande ålder ta ett allt större ansvar för planeringen av det egna skolarbetet, exempelvis genom de temaarbeten som eleverna genomför. Ett visst mått av elevinflytande förekommer även bland de yngsta eleverna i förskoleklassen. Föräldrarna framhåller att det är bra att eleverna får lära sig att arbeta självständigt.

Det formella elevinflytandet garanteras genom att klassråd genomförs och genom att skolan har ett elevråd. Klassråd genomförs varannan vecka. Eleverna turas om att vara ordförande och sekreterare i klassrådet. På klassrådsmötena diskuteras raster, läxor och kompisar. Ett av syftena med mötena är att eleverna skall lära sig att med inflytande följer också ansvar.

Eleverna uppger att lärarna lyssnar på deras önskemål. De tycker också att det är viktigt att få vara med och bestämma. Lärarna bestämmer ganska mycket om vilka uppgifter som skall göras i vissa ämnen, men eleverna brukar få bestämma i vilken ordning uppgifterna skall göras.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att eleverna i Celsiusskolan F-6 utvecklar normer, värden och förhållningssätt som ligger väl i linje med de nationella målen i läroplanen för förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet. Vid inspektionen har även framkommit att eleverna övas i att arbeta i demokratiska former och att det finns en medvetenhet hos skolläda och personal om att normer och värden är ett viktigt inslag i undervisningen.

Inspektörerna kan också konstatera att elever som bryter mot de gemensamt överenskomna reglerna på skolan kan bestraffas med att inte få delta i något roligt inslag i undervisningen. Inspektörerna vill med skärpa påtala att en disciplinär åtgärd gentemot en elev, vilken får till följd att eleven inte får delta i för undervisningen obligatoriska moment, inte är förenligt med gällande bestämmelser. Skolan anmodas därför att ändra sina rutiner i detta avseende.

Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Vid Celsiusskolan F-6 genomförs ett diagnostiskt prov i årskurs 2, men bara i vissa delar, vilket gör att några resultat inte kan redovisas. Eleverna genomför också nationella ämnesprov i årskurs 5 i svenska, engelska och matematik. Enligt dessa var kunskapsutvecklingen tillfredsställande för flertalet elever. Dock bedömdes ett mindre antal elever i årskurs 5 inte nå målen i svenska och matematik. Dessa får därför särskilt stöd för att ges förutsättningar att nå målen.

För att följa elevernas arbete och kunskapsutveckling i matematik använder lärarna en s.k. mattestege. Tester genomförs också för att följa elevernas utveckling beträffande läsförståelse och stavning. Lärarna utvärderar också elevernas framsteg i förhållande till målen i den lokala arbetsplanen.

Eleverna kan arbeta både i grupp och individuellt. Båda arbetsformerna är vanligt förekommande på skolan. De elever som intervjuats i samband med inspektionen uppger att de lär sig saker i skolan och att det är roligt att lära sig.

Varje elev har en pärm med strävansmål och kunskapsmål, måluppfyllelsen utvärderas med jämna mellanrum.

Av inspektionen har också framkommit att skolan och fritidshemmet har ett nära och mycket väl fungerande samarbete gällande det pedagogiska arbetet där fritidshemspersonalen hela tiden aktivt deltar i skolpersonalens planering, uppbygg och genomförande av undervisningen.

Sammanfattningsvis ligger elevernas/barnens utveckling och lärande vid Celsiusskolan F-6 och fritidshemmet Svanen i linje med läroplanens mål.

Eleverna övas också i att själva utvärdera sitt eget arbete. Det har vid inspektionen även framkommit att skolan arbetar på ett bra sätt när det gäller att ge eleverna förutsättningar att nå kunskapsmålen. Personalen följer också elevernas kunskapsutveckling på ett systematiskt och mycket väl genomtänkt sätt.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med föräldrar, barn, elever respektive de vuxenstuderande i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Celsiusskolan F-6 har med hjälp av kuratorn från elevvårdsenheten genomfört s.k. "tjej- och killsnack" med de äldre eleverna. Värdegrundsfrågorna är ett ständigt återkommande diskussionsämne bland personalen.

Det finns inga skolgemensamma riktlinjer för hur lärarna skall arbeta med värdegrundsfrågorna. Rektorn uppger att varje lärare själv avgör hur frågorna skall tas upp och behandlas. Personalen framhåller att dessa frågor vävs in undervisningen när det passar och att man också diskuterar värdegrundsfrågorna när det hänt något särskilt bland eleverna eller i samhället i stort.

Eleverna har också varit med och arbetat fram klassrumsregler, av vilka det framgår hur man skall bete sig mot sina kamrater. Det finns inga skolgemensamma regler utan varje klass får var för sig utforma sina egna regler.

Alla elever i årskurs 6 har en egen individuell studieplan. Eleverna har också stora möjligheter att under temaarbetet ha ett eget inflytande över sin kunskapsinhämtning. I förskoleklassen blandas planerade moment med fri lek, där barnen själva bestämmer vad de vill göra.

Kränkande behandling är en fråga som tas på stort allvar på skolan. Kränkande behandling har förekommit på skolan och i fritidshemsverksamheten, men personalen uppger att de vid varje tillfälle redan på ett tidigt stadium tagit upp och löst problemen, vilket bekräftas av föräldrarna. På skolan finns en friendsgrupp, som består av två elever från varje klass. Gruppen har till uppgift att bevaka och slå larm om kränkande behandling upptäcks. De vuxna på skolan tar också ansvar för att upptäcka kränkande behandling. Skolan arbetar också förebyggande genom att använda ett rastvaktsystem.

Rektorn uppger vidare att det finns rutiner för hur personalen skall agera om kränkande behandling upptäcks. Enligt dessa skall personalen omedelbart ta tag i problemet när de får vetskap om att det förekommit eller förekommer. Föräldrarna och rektorn skall alltid informeras och kontaktas på ett tidigt stadium. Skolan har ett mobbningsteam bestående av rektorn och specialläraren eller skolsköterskan. Om skolan behöver hjälp att lösa eventuella problem kan hjälp kallas in från kommunens elevvårdsenhet.

Skolan har också en mobbningsplan av vilken det framgår hur det förebyggande arbetet bedrivs och vilka åtgärder som vidtas om mobbning upptäcks. Där framgår också att en individuell handlingsplan upprättas i samband med att mobbning upptäcks. Personalen uppger att planen fungerar och används när den behövs. Föräldrarna uppger att de varken sett mobbningsplanen eller fått information om vad den innehåller. Eleverna känner däremot till att det finns en mobbningsplan. Om mobbning förekommer så säger eleverna till den som är dum eller så berättar de för någon av lärarna.

Rektorn deltar i elevrådsmötena som äger rum var tredje vecka. Representerarna väljs antingen genom att eleverna själva får anmäla intresse eller genom att man drar lott om vem det blir. På elevrådets möten har bland annat diskuterats vilka leksaker som skall finnas och vilka utomhusaktiviteter som skall äga rum. Eleverna uppger att de beslut som fattas i elevrådet också genomförs i praktiken.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Celsiusskolan F-6 har väl utvecklade metoder när det gäller att förebygga, upptäcka och åtgärda kränkande behandling samt att skolan arbetar aktivt med frågor om normer och värden genom att dessa frågor enligt personalen ständigt aktualiseras i undervisningen.

Eleverna uppger att man inte talar så ofta i klasserna om mobbning samt normer och värden, vilket också förstärks av en enkätundersökning där nästan 40 procent av eleverna uppger att demokratifrågor är något som man inte arbetar med så ofta. Inspektörerna bedömer därför att arbetet med värdegrunden bör tydliggöras för eleverna.

Programmet är inte känt av föräldrarna, som heller inte varit delaktiga i utarbetandet. Inspektörerna vill i sammanhanget peka på vikten av att programmet synliggör skolans arbete mot kränkande behandling och att det är viktigt att involvera såväl elever, personal som föräldrar i utarbetandet av programmet.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. I förskolan och skolan skall detta ske i samverkan med hemmen. De nationella läroplanerna, andra statliga bestämmelser och kursplanerna ger dock också vissa anvisningar för arbetet. Det finns riktlinjer för stöd, betygssättning och utvecklingssamtal, utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid, etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter barnen, ungdomarna och de vuxna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att närma sig målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I Celsiusskolan F-6 är rektor, personal och föräldrar eniga om att verksamheten ger förutsättningar för eleverna att nå målen. Eleverna uppges vara både motiverade och engagerade i sitt skolarbete.

Eleverna har temaarbeten där de själva i viss mån får bestämma vad de vill arbeta med. Temaarbetena motsvarar elevens val. Exempelvis har man arbetat med ett tema om kroppen, vilket var ett önskemål från föräldrarna. Det innebär att eleverna inom ramen för temat själva får välja vilket ämne som de vill fördjupa sig inom detta tema. Både teoretiska och estetiska ämnen är tänkbara

fördjupningsalternativ. Några elever har valt språk som fördjupningsämne. Även förskoleklassens elever arbetar med samma tema som grundskoleeleverna. Eleverna väljer själva om de vill arbeta självständigt eller i grupp och utvärderar sedan det egna arbetet. Föräldrarna uttrycker sin uppskattning av det sätt som temaarbetena genomförs på. De menar att det är bra att eleverna tränas i att arbeta självständigt och årskursövergripande.

Den timplan som används vid skolan följer den nationella. Antalet timmar samordnas också med Celsiusskolan 7–9 dit eleverna så småningom flyttas för att genomgå årskurs 7–9. Förskoleklassen omfattar fler timmar än de garanterade tre timmarna per dag, vilket föräldrarna uppskattar.

Alla lärare tillhör samma arbetslag. Personalen uppger att detta sätt att organisera arbetet fungerar bra.

Det förekommer ett omfattande samarbete mellan förskoleklassen och grundskolan. Föräldrarna lyfter fram samarbetet över årskursgränserna och med förskoleklassen som en av fördelarna med skolan. Föräldrarna uttrycker också att de är mycket nöjda med samarbetet mellan skola och fritidshem.

Målen i kursplanerna konkretiseras och redovisas i den lokala arbetsplanen. Målen för förskoleklassens verksamhet återfinns också i den lokala arbetsplanen. Målen för respektive årskurs finns uppsatta i klassrummen.

Möjligheterna för eleverna att arbeta i sin egen takt är stora. Lärarna försöker också utforma undervisningen så att alla elever blir stimulerade, men medger att de kanske inte hinner med det i den utsträckning de skulle önska.

För alla elever som bedöms behöva särskilt stöd upprättas ett åtgärdsprogram. Skolan har en speciallärare som arbetar heltid och en resurslärare som ägnar halva arbetstiden åt elever i behov av särskilt stöd. Skolan har också en specialpedagog som arbetar som klasslärare. Skolan har vidare två anställda elevassistenter och en "klassmormor". Även fritidshemspersonalen används som en förstärkningsresurs i skolan under ett antal timmar varje dag. Föräldrarna uppger att det tror att de elever som behöver särskilt stöd också får det. Även eleverna hävdar att de som behöver hjälp får det och att det finns möjligheter att träna extra på saker som man inte är så bra på.

Fritidshemspersonalen uppger att det stöd en elev kan vara i behov av ges inom skolans ram och att sådant stöd inte ansetts vara en rättighet för barn i fritidshemsverksamheten. Personalen har begärt extra personalresurser för att få till stånd särskilt stöd för något enstaka barn, men blivit nekade detta av rektorn.

Pedagogiska utredningar görs av specialläraren. Hon gör tester för att kartlägga vad eleverna behöver hjälp med. Diskussioner förs bland personalen därefter görs en kartläggning av elevens behov. Vid behov av psykologutredning kontaktas kommunens elevvårdsenhet. Föräldrarna informeras alltid och är delaktiga i processen. När utredningen är klar utformas ett åtgärdsprogram av klasslärare och speciallärare, dokumentet betecknas dock som en individuell plan. När planen följs upp beror på vad den innehåller. Även för elever som bara har sociala problem upprättas en individuell plan.

I förekommande fall arrangeras en elevvårdskonferens i vilken, rektor, föräldrar, speciallärare, och klasslärare deltar. I den mån det behövs, deltar också

skolpsykolog och kurator. Det förekommer också nätverksmöten kring enskilda barn där föräldrar, socialförvaltningen, polisen, elevvårdsenheten, klassläraren och specialläraren träffas för att diskutera lämpliga insatser. Mötena sker oftast på skolans initiativ.

Utvecklingssamtal förekommer en gång per termin. Kunskapsmålen från den lokala arbetsplanen skickas till föräldrarna innan själva samtalet äger rum. Vid utvecklingssamtalet diskuteras om elevens starka och svaga sidor, en genomgång görs också av de mål som finns i den lokala arbetsplanen för att se graden av måluppfyllelse hos den enskilde eleven. Då deltar föräldrar, klasslärare och elev. I de fall som eleven får särskilt stöd eller om de behöver det deltar även specialläraren i utvecklingssamtalet. Föräldrarna förutsätter och tror att skolan ringer hem om det har hänt något som de behöver känna till.

Skolan har ett föräldraråd, i vilket några föräldrarepresentanter från varje klass ingår. Rådet träffas fem gånger per läsår. Bland annat behandlas både verksamhetsplanen och skolans kvalitetsredovisning i rådet. Även val av läromedel diskuteras. Protokoll från rådets möten skickas ut till föräldrarna.

Eleverna har praktisk arbetslivsorientering (PRAO), en dag i årskurs 5 och två dagar i årskurs 6. Eleverna säger att de ibland får göra studiebesök. Bland annat har de besökt Edsbyverken, de har också varit på teater.

Föräldrarna framhåller att de uppmanas av personalen att besöka lektioner och att de känner sig välkomna när de kommer på besök. De uppger att personalen ger dem ett gott bemötande när de tar kontakt.

Sammanfattningsvis är arbetssätten vid Celsiusskolan F-6 goda för att stödja barnens och elevernas utveckling. Inspektörerna vill särskilt framhålla att de ämnes- och årskursövergripande temaarbeten som eleverna genomför. Förutom att eleven själv i stor utsträckning kan påverka arbetssätt och målen för arbetet, övas eleven också i att själv utvärdera sitt eget arbete.

Inspektörerna bedömer vidare att Celsiusskolan F-6 arbetar med elever i behov av särskilt stöd på ett sätt som väl ligger i linje med statens krav. Skolan har rutiner för att utreda, identifiera och åtgärda elevers behov av stöd. Åtgärdsprogram skrivs alltid för elever i behov av särskilt stöd. I detta sammanhang vill inspektörerna även framhålla att åtgärdsprogram också bör benämnas åtgärdsprogram och inte kallas för individuella studieplaner. Skolverket understryker emellertid vikten av att även barnen i fritidshemsverksamheten är berättigade till stöd om ett sådant behov skulle anses påkallat.

Inspektörerna vill också framhålla att skolan på ett tydligt och bra sätt redovisar för föräldrar och elever vilka kunskapsmål som skall uppnås i olika årskurser och ämnen. Att lärarna sedan knyter an till målen och vid utvecklingssamtalen redovisar den enskilde elevens måluppfyllelse mycket bra och ger vårdnadshavaren goda möjligheter att följa elevens kunskapsutveckling.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för barnomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre arbete. Sammantaget har dessa skyldigheter att se till att rätten till utbildning tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av målen och riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som tas upp vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

Celsiusskolan F-6 och fritidshemmet leds av en rektor som nyligen tillträtt tjänsten. Han är väl känd bland personal, barn/elever och föräldrar. Rektorstjänsten är en tjänst motsvarande 40 procent och han ägnar resten av tiden åt att på barn- och utbildningsförvaltningen arbeta med lärarrekryteringsfrågor.

Både rektorn och personalen uppger att det finns en tydlig uppdelning av ansvaret för olika beslut mellan nämnd, förvaltningschef och rektorn. Beslut som rektorn fattar på delegation återrapporteras regelbundet till nämnden. Rektor och lärarna är dessutom lätta att få tag på enligt föräldrarna.

Rektorn försöker hålla sig förtrogen med både skol- och fritidshemsverksamheten genom att så ofta som det är möjligt göra besök där. Personalen bekräftar detta och de uppger också att de bedömer att rektorn är förtrogen med skolverksamheten. Eftersom rektorn började arbeta på skolan detta läsår har han ännu inte hunnit med att aktivt verka som pedagogisk ledare i skolan och i fritidshemsverksamheten, men han uppger att denna uppgift är mycket viktig för honom.

Förvaltningschefen informerar rektorsgruppen om aktuella frågor och beslut i barn- och utbildningsnämnden. Nämndens protokoll skickas också ut till skolan. Vid behov diskuterar rektorn frågorna med personalen på skolan. Rektor uppger vidare att han får bra och snabb information både före och efter beslut som fattas av förvaltningschef och ansvarig nämnd. Enligt rektorn fungerar även kommunikationen mellan den centrala förvaltningen och nämnden väl.

Skolan har en lokal arbetsplan som upprättades 1998, men som uppdaterats flera gånger sedan dess. Av denna framgår skolans lokala bearbetningar av de nationella kunskapsmålen i kursplanerna. Planen är ett dokument som personalen ofta använder sig av och de anser att planen är styrande för verksamheten på skolan.

Skolan har även en verksamhetsplan som uppdateras årligen. Planen omfattar även verksamheten i förskoleklassen. I denna framgår de speciella satsningar som skolan väljer att göra varje år. Planen har arbetats fram genom att personalen diskuterar, och också till slut fastställer vilka mål som är viktigast att arbeta med under kommande verksamhetsår. När målen i verksamhetsplanen skall formuleras är kvalitetsredovisningen och skolplanen två dokument som används som utgångspunkt för måldiskussionerna. Exempelvis tillkom målet om elevinflytande eftersom detta lyfts fram i kommunens skolplan.

När målen fastställdes bestämde personalen att de bara skulle ha ett fåtal mål och istället koncentrera sig på att uppnå dessa. Samma dokument och arbetsmodell finns för fritidshemmet. Föräldrar och elever/barn deltar inte i arbetet med att ta fram målen, men de informeras om målen genom de olika kanaler som skolan använder för att informera föräldrar och elever. Föräldrarna känner till att det finns lokala verksamhetsmål, men inte vilket innehåll dessa har.

Personalen uppger att de i slutet av varje läsår utvärderar målen i verksamhetsplanen och kvalitetsredovisningen. Resultatet av utvärderingen av verksamhetsplanen dokumenteras i kvalitetsredovisningen där också måluppfyllelsen beskrivs. Även verksamheten i förskoleklassen omfattas av kvalitetsredovisningen, men inte fritidshemsverksamheten. Rektorn uppger dock att all dokumentation som gäller skolan också gäller fritidshemmet. Någon förälder känner till att kvalitetsredovisningen finns, men ingen vet vad den innehåller.

Eventuella klagomål från föräldrar eller elever/barn hanteras av lärare, fritidshemspersonal eller rektor, beroende på vad det handlar om.

Vart tredje år genomförs en kommunal enkät där elever och lärare tillfrågas om verksamheten i skolan. Elever från och med årskurs 3 svarar på frågorna. Skolan kompletterar också den kommunala enkäten med ett antal egna lokala frågor. För att fånga in barnens synpunkter från förskoleklass och årskurs 1–2 talar personalen med eleverna/barnen istället.

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att styrning, ledning och kvalitetsarbete fungerar på ett godtagbart sätt vid Celsiusskolan F-6. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med verksamheten på skolan och att det också finns goda förutsättningar för rektorn att fullgöra sitt uppdrag. När det gäller fritidshemsverksamheten bedömer inspektörerna att den nyttillträdde rektorn ännu inte kan anses vara förtrogen med verksamheten, men att det finns förutsättningar för att han inom en snar framtid kan bli det. Personalen gör också bedömningen att det engagemang och intresse som rektorn visar för att snabbt sätta sig in i verksamheten gör att han snart har förvärvat den förtrogenhet som krävs. Inspektörerna vill i detta avseende betona det ansvar för båda verksamheterna som rektorn enligt skolförfattningarna har.

Vidare konstaterar inspektörerna att skolans arbete med att informera om kvalitetsarbetet bland föräldrarna, både avseende verksamhetsplanen och kvalitetsredovisningen bör förbättras. Vid inspektionen har även framkommit att skolans kvalitetsredovisning bedöms vara bristfällig och bör förbättras. Kopplingen mellan resultat och mål är svag. De åtgärder som redovisas är i huvudsak sådana som vidtagits under året och inte framtidsyftande. Vad i övrigt beträffar kommunens och skolornas kvalitetsredovisning hänvisas till Skolverkets kommunrapport för Ovanåkers kommun.

När det gäller skolans verksamhetsplan bedömer inspektörerna att kopplingen mellan skolans inriktningsmål och effektmål i allmänhet är svag och bör förbättras.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Inom en viss utbildning skall det också finnas möjligheter för eleverna att individuellt göra val av kurser eller ämnen.

Granskningen gäller om möjlighet till utbildning ges i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

I Celsiusskolan F-6 sköts skolpliktsbevakningen av en administratör på Celsiusskolan 7–9. När en elev skall flytta tas alltid kontakt med den mottagande skolan före flytten. Någon kontroll att eleven verkligen också börjar i den nya skolan görs inte.

Skolan tar också emot elever från andra upptagningsområden. Det finns också elever som gått på skolan, men som har bytt till en annan skola. I de flesta av dessa fall finns särskilda skäl till bytet av skola.

Övergången från förskoleklassen till årskurs 1 upplevs som oproblematisk av föräldrarna eftersom samarbetet mellan verksamheterna är så pass omfattande.

För att underlätta övergången från årskurs 6 till årskurs 7 äger överlämnande-konferenser rum. Eleverna får också göra studiebesök i årskurs 7–9. Lärarna i förskoleklassen och årskurs 1–6 har ibland också gemensam fortbildning med lärarna i årskurs 7–9.

I alla årskurser skriver lärarna ett veckobrev till vårdnadshavarna för att informera om vad som händer i verksamheten, vilket uppskattas av föräldrarna. I veckobrevet finns det också utrymme för fritidshemmet att lämna information vid behov. Rektorn skriver inget skolbrev, men överväger att ibland ”låna” lite utrymme i lärarnas veckobrev.

Föräldramöten förekommer två gånger per läsår och då informeras föräldrarna om vad som är aktuellt på skolan, i klassen och på fritidshemmet. Föräldrarna har också möjlighet att lämna synpunkter och ställa frågor vid dessa tillfällen.

Sammanfattningsvis ges eleverna vid Celsiusskolan F-6 den utbildning som de har rätt till. Skolverkets inspektörer bedömer att den information som ges till föräldrar och elever/barn är av god kvalitet och har ett sakligt innehåll.

Inspektörerna bedömer också att samverkan mellan förskoleklassen och grundskolan är väl fungerande.

Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Celsiusskolan F-6 är rektorn, föräldrarna och eleverna mycket nöjda med personalens insatser. Det finns inga vakanta tjänster för närvarande och de som innehar tjänster har också en utbildning för det innehåll som tjänsten kräver. Detsamma gäller för fritidshemmet. Skolan har en låg personalomsättning. Detta gäller dock inte rektorstjänsten där det förekommit ett flertal byten de senaste åren.

Personalen uppger att alla fått eller erbjudits någon form av kompetensutveckling. All personal på skolan har gått en fempoängskurs i afrikanistik vid högskolan i Dalarna. Kursen är en del i ett utbytesprojekt som skolan har med en skola i Etiopien. Några etiopiska lärare har varit på besök på skolan och i höst skall några lärare från Celsiusskolan besöka skolan i Etiopien. Projektet som finansieras av EU drivs tillsammans med SIDA och ungdomsstyrelsen. Skolverkets inspektörer konstaterar att kompetensutvecklingen utgår från såväl verksamhetens som från enskilda medarbetares behov och inriktas på en höjning av kvaliteten i verksamheten.

Personalen är i huvudsak nöjd med de läromedel som finns. Skolan har ingen särskild datasal utan datorer finns i varje klassrum. Datorerna är uppkopplade mot Internet. De används i stort sett dagligen i undervisningen. Eleverna är i stort sett nöjda med de läromedel som skolan har, några böcker innehåller dock klotter, eftersom de är ärvda. I årskurs 1–3 förekommer dock en del böcker som börjar bli lite gammalmodiga. Barnen i fritidshemsverksamheten är mycket nöjda med de leksaker och pedagogiska material som finns.

Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i närheten. Slöjdundervisningen äger rum i en annan byggnad som disponeras av årskurs 7–9.

Rektor bedömer att lokalerna är ändamålsenliga. Skolan är handikappanpassad och skulle mycket väl kunna ta emot en funktionshindrad elev.

Personalen är i stort sett nöjda med undervisningslokalerna, men det bitvis är lite för trångt. Trångboddheten leder till att det ibland är svårt för eleverna att få lugn och ro när de skall jobba i grupp. Både personalen och rektorn säger att det skulle underlätta om några grupprum kunde ordnas. Föräldrarna instämmer i att lokalerna trånga, men de har inte märkt av att eleverna/barnen skulle ha några problem på grund av detta. Utemiljön kunde vara trevligare och lite mindre steril tycker föräldrarna, vilket elever/barn, lärare och rektorn instämmer i.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att lokalsituationen är godtagbar, men att det är ganska trångt och att det råder brist på grupprum. Skolan är relativt väl försedd med läromedel och datorer finns i den omfattning som behövs för undervisningens genomförande.

Vidare kan konstateras att personalen har den utbildning som krävs för uppdraget, att de erbjuds kompetensutveckling och att rektorn, elever och föräldrar är nöjda med deras insatser. Det finns också lärare med specialpedagogisk kompetens.

Sammanfattande bedömning

Verksamheten i Celsiusskolan F-6 och vid fritidshemmet Svanen ligger väl i linje med de nationella bestämmelserna och målen för utbildningen. Personalen arbetar ambitiöst för att främja elevers lärande.

Skolverkets inspektörer anser dock att det finns utrymme för att utveckla verksamheterna genom att

- tydliggöra arbetet med värdegrundsfrågor för eleverna,
- i handlingsprogram mot kränkande behandling synliggöra det faktiska arbetet som bedrivs på skolan, mot kränkande behandling,
- förbättra informationen till föräldrar om innehållet i verksamhetsplanen och kvalitetsredovisningen samt
- förbättra kopplingen mellan måluppfyllelse och vidtagna åtgärder i kvalitetsredovisningen.

Inspektionen av rektorsområdet för Celsiusskolan F-6 och av fritidshemmet vid skolan visar att verksamheterna inte uppfyller gällande bestämmelser vad gäller

- disciplinära åtgärder gentemot enskild elev och
- särskilt stöd till barn inom fritidshemsverksamheten.

Datum	Ort
2004-01-16	Stockholm

Tomas Johansson

Susanne Sjögren

Per-Olof Artberg

Marie Lalér